

956—970.

92. ΠΟΛΥΕΥΚΤΟΣ.

Πλέον ἐνὸς μηνὸς περῆλθεν ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Θεοφυλάκτου μέχρι τῆς ἐκλογῆς τοῦ διαδόχου αὐτοῦ Πολυεύκτου, ὅστις χειροτονήθη μὲν τῇ 3 Ἀπριλίου 956, ἀπέβίωσε δὲ τῇ 16 Ἰανουαρίου τοῦ 970, ἦτοι τριάκοντα καὶ πέντε ἡμέρας ἀπὸ τῆς εἰς τὸν θρόνον ἀναβάσεως τοῦ αὐτοκράτορος Ἰωάννου τοῦ Τζιμισκῆ, κατὰ Κεδρηνόν. Ἡ χειροτονία τοῦ Πολυεύκτου ἐτελέσθη ὑπὸ τοῦ πρωτοθρόνου μητροπολίτου τῆς Καισαρείας Βασιλείου, διότι Νικηφόρος ὁ τῆς Ἡρακλείας ὑπὸ δυσμένειαν αὐτοκρατορικὴν διατελῶν ἐκωλύθη ὑπὸ τοῦ Πορφυρογεννήτου Κωνσταντίνου τῆς ἐξασκήσεως τοῦ δικαίωματος αὐτοῦ τούτου· ἐξ οὗ προσετίθει μῶμος οὐχὶ μικρὸς τῷ τε αὐτοκράτορι καὶ τῷ πατριάρχῃ. Ὁ ἱερός Πολυεύκτος ἐγεννήθη καὶ ἐξεπαιδεύθη ἐν Κωνσταντινουπόλει, μικρὸς δ' ὑπὸ τῶν γονέων αὐτοῦ εὐνουχισθεὶς ἐγένετο μοναχός, καὶ διέπρεψεν ἐπὶ τε τῇ τοῦ ἡθους σεμνότητι, τῇ ἀκτημοσύνῃ καὶ τῇ μαθήσει· διὰ τὰς ἀρετὰς ταύτας «ὡς ἄλλος Ἰωάννης Χρυσόστομος ὑπὸ πολλοῖς ἐγνωρίζετο καὶ ἐλέγετο, καὶ οὐκ ἐλέγετο μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐφάνετο». Καταπερόμενος δὲ κατὰ τῆς πλεονεξίας τῶν συγγενῶν Ῥωμανοῦ τοῦ Λεκαπηνοῦ ἐραδιουργεῖτο παρ' αὐτῶν εἰς τε τὸν Ῥωμανὸν καὶ εἰς Κωνσταντῖνον τὸν Πορφυρογεννητὸν, ὑποθάλπωντος τὴν κατὰ τοῦ Πολυεύκτου δυσμένειαν καὶ Θεοδώρου τοῦ Κυζίκου³³¹.

Χάρις εἰς τὸν πατριάρχην Κύριλλον τὸν Λούκαριν, γινώσκομεν ἐν ἔγγραφον ἐκδοθὲν ὑπὸ τοῦ αἰοδύμου Πολυεύκτου τῷ 964 περὶ τῆς οὐ μακρᾶν τῆς Δημητριάνης ἐν Πελοποννήσῳ ἰδρυθείσης ὑπὸ τοῦ φιλοσόφου Ἰωάννου Λαμπαρδοπούλου μονῆς τῆς Θεοτόκου³³².

Ἐπὶ τῆς πατριαρχείας τοῦ Πολυεύκτου Ὀλγα ἡ Ῥωσσία

331. Συνεχ. τὸν Θεοφάν· Λέων Γραμματικὸς· Κεδρηνός· Ζωναρῆς· Ἰωήλ.

332. Εὐθύμου Καστόρχη περὶ τῆς ἐν Δημητριάδι ἑλληνικῆς σχολῆς

Μ. Ζ. Γε. Δυν.
πατριάρχῃ
Πίκαμ
Κ/α. 1887

ἡγεμονίς ἐλθοῦσα εἰς Κωνσταντινούπολιν τῷ 957 ἐβαπτίσθη ὑπὸ τοῦ πατριάρχου, ἐπανελθοῦσα δ' εἰς Ῥωσσίαν ἐστήριξε τὸν χριστιανισμόν, ἔκτισε ναοὺς, καὶ, συνδέουσα στενωῶς τὴν ἐπικράτειαν αὐτῆς πρὸς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Πρωτοκλήτου καὶ τοῦ Πολυεύκτου, διέταξε κατὰ τὰς ἐσχάτας τῆς ζωῆς αὐτῆς στιγμὰς ὅπως ἀποστείλωσιν εἰς τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην χρυσίον πρὸς διανομὴν εἰς τοὺς πτωχοὺς³³³. Ἐπ' αὐτοῦ «ἡ Βουλγαρία τετίμηται αὐτοκέφαλος· πρῶτος ὁ Δαμιανὸς Βουλγαρίας πατριάρχης ἀνηγορεύθη παρὰ τῆς βασιλικῆς συγκλήτου, κελεύσει τοῦ βασιλέως Ῥωμανοῦ τοῦ Λεκαπηνοῦ³³⁴». Κατὰ τὴν πατριαρχεῖαν αὐτοῦ Θεόδωρος ὁ ἐκ Κορώνης ἐμόναζεν ἐν τῇ νήσῳ τῶν Κυθήρων, ὅπου μετ' ὀλίγον ἀνηγέρθη ἡ μονὴ τοῦ ἁγίου Θεοδώρου³³⁵. Τῷ 964 ὁ δσιος Ἀθανάσιος, ἀναλώμασι Νικηφόρου τοῦ Φωκᾶ, ἱδρύσθη τὴν ἐν Ἀγίῳ Ὄρει Λαύρᾳ· συγχρόνως δ' ἐκτίσθησαν αἱ μοναὶ τοῦ Βατοπεδίου καὶ τῶν Ἰβήρων.

Ὁ χρονολόγος Κεδρηνὸς πληροφορεῖ ἡμᾶς ὅτι κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς πατριαρχεῖας αὐτοῦ ὁ ἱερός Πολυεύκτος «τοῖς ἱεροῖς ἐνέταξε διπτύχοις Εὐθυμίου τοῦ πατριάρχου τὸ ὄνομα, τοῦ τὸν βασιλέα Λέοντα δεξαμένου εἰς κοινωσίαν, ὀπηνίκα τὴν τετάρτην ἡγάγετο γυναῖκα· πρὸς τοῦτο τινὲς

καὶ περὶ τῶν καθιδρυτῶν καὶ πρώτων αὐτῆς διδασκάλων· ἐν Ἀθήναις, 1847, σελ. 2 καὶ 49—52.

333. Συρ. Οἰκονόμου περὶ τῆς ἀγίας Ὀλγας· σελ. 44 καὶ 45· Βαλκανίου Ἱστορία τῆς βωσσαικῆς Ἐκκλησίας· σελ. 8.

334. Μ. Γ. Δήμιτσα περὶ τῆς αὐτοκεφάλου ἀρχιεπισκοπῆς Ἀγείδος καὶ Βουλγαρίας· σελ. 56. Δουκαγγίου Familiae Augustae Byzantinae, ἔκδ. Βενετίας· σελ. 146.

335. Χρονικὸν τῶν ἐν Κυθήρῳ Μοναστηρίῳ τοῦ ἁγίου Θεοδώρου· ἐκδιδόντος Ἰωάννου Βελούδου· ἐν Βενετίᾳ, 1868, σελ. 27—28. Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Θεοδώρου τοῦ ἐν τῇ νήσῳ Κυθήρων ἀσκήσαντος· νῦν· πρῶτον τύπος ἐκδόθησιν. Ἐνετίησιν, 1747 (σελ. 23)· εἰρήσθη ὅτι παρέδραμε τοῦ Θεοδώρου τούτου τὴν μνήμη (μαΐου 12) ὁ Νικόδημος ἐν τῷ Συναξαριστῇ αὐτοῦ.